

СИТУАЦИОННИ СЦЕНАРИИ С ОСНОВНА ОТГОВОРНОСТ НА МИНИСТЕРСТВОТО НА ДЪРЖАВНАТА ПОЛИТИКА ПРИ БЕДСТВИЯ И АВАРИИ

Професор Стефан Хаджитогоров

Сценарии – МТ11. Защита на населението и критичната инфраструктура

Специфичните за всеки сценарий способности, действия, които следва да бъдат предприети, и съпътстващата ги информация ще бъдат разпределени в следните 8 области/раздели.

1. **Превенция/Възпиране/Защита** – способност за превенция, възпиране или защита срещу кризи.

2. **Непосредствена оценка на ситуацията /Диагностика** – способност за откриване на настъпил инцидент, определяне на неговия обхват и тип, наблюдение на обстановката и осъществяване на необходимата комуникация между държавните институции.

3. **Мениджмънт по време на криза/Отговор** – способност за насочване, ръководене и координация в отговор на настъпила криза. Осигуряване на обществено достъпна информация за населението, подложено на риск, както и на цялото население на страната. Мениджмънт на ресурсите (разглеждат се действията на Националния кризисен щаб).

4. **Намаляване на риска/Ограничаване на инцидента** – способност за контролиране на инцидента и неговото ограничаване или спиране с цел намаляване на последиците. Включва всички операции, провеждани на мястото и по време на инцидента, освен тези, свързани с грижата за пострадалите.

5. **Защита на населението** – способност да се осигури ранно предупреждение на населението и на хората, поставени под непосредствена опасност. Оповестяване на нуждата от укриване в специално подготвени за целта убежища или от евакуация на населението. Осигуряване на грижи за евакуираните (транспорт, убежища, храна и т.н.). Защита на училища и специални групи от населението. Контролиране на достъпа и трафика от и към засегнатата област.

6. **Грижа за пострадалите** – способност да се третират пострадалите на мястото на инцидента, да се транспортират при нужда, да се осигури грижа за пострадалите в медицински заведения. Поддръжка на отчет за пострадалите, поддръжка на отчет за тленните останки на загиналите, поддръжка на отчет за личните вещи на пострадалите и на всякакви доказателствени материали.

7. **Разследване/Залавяне на отговорните** – способност за разследване на причината и източника на даден инцидент. Предотвратяване на следващи инциденти. Неутрализиране на причинителите. Идентифициране, задържане и подвеждане под съдебна отговорност на заподозрените.

8. **Възстановяване/Компенсация** – способност за възстановяване на важните услуги, бизнеси и търговия, почистване на околната среда и обезопасяване на засегнатите области, компенсиране на пострадалите, осигуряване на дългосрочно физическо и психологическо лечение на пострадалите, възстановяване на спокойствието сред населението.

**Сценарий 11а. Радиационна авария в АЕЦ
на територията на България**

Жертви	Загинали до 3-тия ден след аварията – 10 души. Около 2000 са получили доза над допустимите норми.
Щети върху инфраструктурата	Радиоактивно замърсяване на територията на Зоната за аварийно планиране (ЗАП) (съобразно МТО данните), в т.ч. и инфраструктурата. Трудно предвидими размери на щетите. Оценяват се.
Евакуация/изселване на населението	Евакуация на застрашеното население (около 20 000 души). Хоспитализация на облъчените. Изселване на населението от частта от ЗАП (до 12 км), определена по-горе за повече от 5 години.
Контаминация	Зоната, определена по-горе
Последствия за икономиката	Неясни, оценяват се
Срок на възстановяване	Оценява се

Описание на сценария

Възниква обща радиационна авария със скъсване на тръбопровод Ду 500 и последвало изхвърляне на радиоактивни продукти на делене в ЗАП, което води до въздействие върху околната среда и здравето на населението. Налице са остри лъчеви поражения, по-късно – облъчване на значителна територия на страната и други страни. Дълговременни последствия за външната среда.

Области

1. Превенция/Възпирание/Защита – Първите сигнали за аварията се подават на АЯР. АЯР уведомява МААЕ и съседните страни. Уведомяват се и Гражданската защита и Армията. Защитата на работниците и населението включва: действия в случай на радиационна авария от 5 ниво по Международната скала на събитията в АЦ; уведомяване на персонала на АЕЦ и населението от 30 км зона и страната; оповестяване на съседните страни; привеждане в готовност на защитните съоръжения в зоната за аварийно планиране, херметизиране на помещения, създаване на запаси от калиев йодит (др. медикаменти) и ИСЗ за населението, разработване на модели за поведение на населението; създаване и подготовка на специални формирания в АЕЦ и ЕСС, прогнозиране на радиационната обстановка; определяне на населените пунктове и живеещото в тях население, подлежащо на защита на място или на евакуация от зоните на възможно опасно радиоактивно замърсяване; провеждане на радиационно разузнаване с използване на специални сили в АЕЦ и на територията на страната. Периодично провеждане на учения с отработване на целия комплекс от мероприятия по защитата на персонала и населението и по ликвидация на последствията.

2. Непосредствена оценка на ситуацията/Диагностика – Всички системи за наблюдение на околната среда (въздух, вода, почва, растения, храни, животни, хора, сгради, предмети) ще бъдат задействани. Възможно е да има потребност от допълнителни ресурси за уточняване размерите на кризата.

3. Мениджмънт по време на криза/Отговор – Националният, областните и общински планове за СНАВР се привеждат в действие. Те трябва да включват ясни инструкции за приоритетите при осъществяването на комплекса от защитни мероприятия съобразно прогнозата за развитие на аварията, метеорологичните условия, стриктно да се следват аварийните планове в случай на голямо радиационно заразяване.

4. Намаляване на риска/Ограничаване на инцидента – Успехът зависи от отговорността на органите за управление, силите и населението и наличността на ресурси-

те, които като правило вероятно няма да са достатъчни и трябва да се преразпределят. Навременното информиране на населението също е от изключителна важност.

5. Защита на населението –

В първите часове и дни – в населените места от 30 км зона по посока на радиационния облак (подветрената страна) – укриване в защитни съоръжения, херметизация, йодна профилактика, индивидуални средства за защита, провеждане на евакуация, периодично информиране и спазване на указанията за поведение, индивидуално обеззаразяване при напускане на зоната. Спиране на достъпа до зоната на неангажирани в провеждането на СНАВР.

Защита на собствеността и имуществото на евакуираното население от мародерство.

Ще бъдат необходими краткосрочно и дългосрочно лечение и деконтаминация.

В останалата територия на страната (по посока на радиоактивния облак) – херметизация на помещенията, противопрахови маски, памучно-марлени превръзки, спазване на санитарно-хигиенни правила в условия на повишена радиация, йодна профилактика на някои групи от населението, профилактични прегледи, дезактивация на оборудване, сгради и терени. Дейностите в тази област се осъществяват от поделенията на Гражданска защита, Въоръжените сили и МВР.

6. Грижа за пострадалите – Хоспитализиране и лечение на облъчените над допустимите норми в специализирани лечебни заведения. Специални грижи за бременни по време на облъчването. Периодични профилактични прегледи на засегнатото население в продължение на 12 и повече години, поради факта че до 12 години се проявяват признаците на левкемия, а до 10 год. – на тумори.

7. Разследване/Залавяне на отговорните – Разследване на причините.

8. Възстановяване/Компенсация – Унищожаване на замърсени храни, фуражи и животни. Деконтаминация и почистване на радиоактивно замърсени терени, сгради, транспортни съоръжения и др.

**Сценарий 116. Промислена авария / терористична атака
с изпускане на химически токсични вещества**

Жертви	35 загинали, 1500 хоспитализирани
Щети върху инфраструктурата	50% от инфраструктурата в района на експлозията
Евакуация/изселване на населението	До 200 000
Контаминация	Да
Последствия за икономиката	Милиарди левове
Опасност от повторяемост	Да
Срок на възстановяване	Месеци

Описание

Вследствие на отказ на системата за управление и защита на сложен технологичен процес в голям химически завод избухват големи пожари, съпроводени с изпускане на големи количества токсични вещества (или членове на терористична организация използват хеликоптери, за да се приземят върху ключови сгради на петролна рафинерия на територията на страната. Използвайки РПГ и взривни устройства, те успяват да причинят големи пожари, преди да се качат обратно на хеликоптерите и да отлетят). По същото време, в близкото пристанище избухват няколко товарни контейнера, които са се намирили или на борда, или в близост до няколко товарни кораба. В резултат в пристанището избухват големи пожари. Два от корабите съдържат лесно запалими химикали. Посоката на вятъра, духащ в пристанището, е север-запад и в резултат от това голям плътен облак дим се насочва към гъсто населените райони в близост до пристанището, изпускайки различни метали във въздуха. Един от горящите кораби в пристанището съдържа колофон и различни облицовки, сред които изоцианид, нитрил и епоксидна смола. Някои от поставените от терористите взривни устройства са нагласени за отложено задействане и все още не са се взривили. В рафинерията има жертви на експлозиите, шрапнелите, огъня и излагането на течност или изпарения от отровния химикал. Допълнително силният вятър води до излагане на изпаренията на силния химикал, което взима нови жертви.

Области

1. Превенция/Възпирание/Защита – Избягването на аварията изисква стриктно спазване на предписанията на технологичния процес, стриктна експлоатация и проверка на състоянието и функционирането на различните управляващи и защитни системи, поддържащи технологичния процес / или избягването на атаката ще изисква предотвратяване на аквизицията на хеликоптерите и взривните материали и оръжията, сглобяването на експлозивите с отложено действие, както и поддържане на наблюдение над рафинерията. Всичко това изисква сериозни разузнавателни и охранителни способности.

2. Непосредствена оценка на ситуацията/Диагностика – Наличието на много и различни химически вещества силно ще затрудни оценката на ситуацията и идентифицирането на опасностите. Необходимите действия включват разпращане на необходимите заповеди, откриване и идентифициране на индустриалния химикал и оценка на химическата заплаха. Предвиждане, мониторинг и вземане на проби.

3. Мениджмънт по време на криза/Отговор – Необходимите действия включват: вдигане на тревога, известяване, контрол на входящия и изходящ трафик, контрол на достъпа, защита на населението, ресурсна поддръжка и молби за съдействие. Евакуация на населението.

4. Намаляване на риска/Ограничаване на инцидента – Мерките за намаляване на щетите ще бъдат затруднени поради различните видове химически вещества и от взрив-

ните устройства със забавено действие. Необходимите действия включват изолиране и идентифициране на опасността; установяване на оперативно-команден център; борба с огъня; обезопасяване на взривните устройства; запазване на местопрестъплението и доказателствата; мерки за намаляване на щетите; деконтаминация; наблюдение на засегнатите места и тяхното възстановяване.

5. Защита на населението – Евакуация и настаняване на населението, намиращо се в посоката на вятъра. Защита на собствеността и имуществото на евакуираното население от мародерство.

6. Грижа за пострадалите – Различните увреждания, които ще бъдат лекувани, включват: травми, изгаряния, вдишване на дим, разстройства на респираторния тракт, припадъци, кома. Ще бъдат необходими краткосрочно и дългосрочно лечение и деконтаминация.

7. Разследване/Залавяне на отговорните – Издирването на заподозрените и събирането на доказателства в засегнатите райони ще бъде затруднено от нуждата да се носи специално защитно облекло. Необходимите действия включват разпращане на необходимите заповеди; разследване за спазване на предписанията на технологичния процес, стриктната експлоатация и проверка на състоянието и функционирането на различните управляващи и защитни системи, поддържащи технологичния процес; предконтрол върху местопрестъплението; криминално разследване; подвеждане на заподозрените под съдебна отговорност; тактическо разгръщане и залавяне на заподозрени.

8. Възстановяване/Компенсация – Размерите на деконтаминацията ще зависят от вида на индустриалния химикал. Независимо от това наблюдението и вземането на проби от голямото индустриално пристанище и от рафинерията ще бъде трудно. Възстановяването на засегнатите места ще бъде изключително скъпо, особено за рафинерията. Последниците върху околната среда вероятно ще забавят значително възстановяването на засегнатата инфраструктура.

Сценарий 11В. Природно бедствие – опустошително земетресение

Жертви	1400 загинали; 100 000 хоспитализирани
Щети върху инфраструктурата	15 000 разрушени сгради, 100 000 повредени сгради
Евакуация/изселване на населението	300 000 домакинства
Контаминация	Причинена от опасни материали в някои области
Последствия за икономиката	Стотици милиарди левове
Опасност от повторемост	Да, вторични трусове
Срок на възстановяване	Месеци или години

Описание на сценария

По данни на Геофизическия институт при БАН в 07,00 ч. е регистрирано земетресение с магнитуд 5,7 по скалата на Рихтер с епицентър 200 км североизточно от София.

Трусът е усетен от населението в по-голямата част от страната и съседни страни.

По предварителни данни средни и слаби разрушения, както и архитектурни повреди са получили сгради в четири общини. В резултат на земетресението сред населението е настъпила паника. На входно-изходните пътища се е увеличила интензивността на движението от пътни превозни средства.

В предприятията и фирмите, работещи и съхраняващи отровни вещества, са възникнали разрушения и пожари.

Прекъснати са далекопроводи – с мощност съответно 110 KV, 220 KV, 400 KV в различни участъци на две области и са сериозни повредени тягова подстанция 400/110 KV и други три подстанции. Контактната мрежа на обществения тролейбусен транспорт в двата областни града е прекъсната.

От строя са излезли 5 моста на две реки.

Разрушени са около 30 % от водоснабдителната мрежа в района на четири общини. Поради нарушено електрозахранване без вода са всички населени места от една област. Повреден е магистрален водопровод, а повреди във водопроводните мрежи на жилищни и административни сгради са предизвикали наводнения.

Разхерметизирани са водоснабдителни мрежи, а нарушения в качествените показатели на питейната вода създават опасност от епидемии. Регистрирани са заболявания от хепатит в 8 общини.

Разрушени са земно-насипните стени и диги на 2 микроязовира. Има залети селскостопански сгради и пътища, което ги прави неизползваеми. Увеличен е рискът от скъсване на стената на голям язовир.

По основна жп линия със Северна България в района на земетресението е спряно движението на влаковете поради деформация на земното платно, повреди в горното строене и паднали стълбове на електрозахранването.

В района на жп гара на единия областен град вследствие на разрушаване на железопътното трасе е възникнала крупна жп катастрофа между товарен и пътнически влак. Цистерна, натоварена с 40 т амоняк от жп състава на товарния влак, се е обърнала. Образуван се е облак от отровни пари, който се разпространява в западна посока. Разместени са жп релси и стрелки. Възникнал е пожар в разпределителен жп пост. В района на катастрофата са забелязани мародери. В резултат на земетресението се скъсва част от естакадата на товарната гара. Жп вагон е затиснал двама души. Запалила се е жп цистерна с нефтопродукти.

Поради срутване от приплъзване на носещите греди на моста на западния вход на единия областен град върху жп линията е спряно движението на влаковете в този участък. Излезли са от строя 2 коловоза на жп гара.

На друга жп гара е възникнало огнище на химическо замърсяване от дерайлирани и преобърнати се две цистерни с по 50 т хлор.

В района на други три общини са възникнали тежки пътно-транспортни произшествия. Има жертви и ранени. Данните за тях се уточняват.

Прекъсната е селищната телефонна връзка на три общини с три областни града.

Сградите на пощенските телефонно-телеграфни станции в три общини са разрушени и съоръженията са затрупани, а в други четири са сериозно засегнати.

Има нарушена връзка с районни центрове и кметства.

Нарушена е УКВ радиовръзката на областен град и община.

Области

1. Превенция/Възпирание/Защита – Превенцията включва градоустройствени, строителни и др. технически мерки, както и спазване на нормите за проектиране и строителство в земетръсни райони. От голямо значение е възможността да се предвиди поведението на хората и да се провежда обучение за реагирането им при земетресение.

След земетресението ще е необходимо да се предприемат действия за охрана на обектите от критичната инфраструктура и за поддържане на обществения ред. Защита на собствеността и имуществото на евакуираното население от мародерство.

2. Непосредствена оценка на ситуацията /Диагностика – Необходими са оценка на бедствието и въздушно наблюдение. Използвайки сеизмична информация, събирана и предоставяна в реално време, трябва да се състави модел на земетресението, с цел предвиждане на щетите. Този модел трябва да може да се обновява непрекъснато, използвайки непрекъснато постъпващите данни от мястото на инцидента. Нужно е да бъдат формирани специални екипи, които да наблюдават обстановката на самото място, както и да се задействат системите за отдалечено наблюдение. Необходима е възможно най-точна хидрометеорологична и геофизична прогноза.

При тази оценка от първостепенно значение е да се установи броят на хората, които са пострадали и които са под развалините. Да се направи реална оценка кои от тях могат да бъдат спасени и да се определят приоритетите.

3. Менеджмънт по време на криза/Отговор – Необходимо е да се обърне внимание на изтичането на опасни за здравето вещества. Някои от необходимите действия в отговор на настъпилата криза включват: издирвателно-спасителни операции, медицинско осигуряване, почистване и контрол върху отломките, осигуряване на временни енергийни мощности, осигуряване на транспортната инфраструктура, възстановяване на инфраструктурата и временно настаняване, храна за евакуираните, идентифициране на жертвите, погребални услуги. Необходимо е да се установи Централен координационен и информационен център и да се сформират отряди за издирване и спасяване. По най-бързия възможен начин трябва да се възстановят основните обществени услуги, както и да се задоволят основните нужди на населението. Нужно е да се направи оценка на щетите.

4. Намаляване на риска/Ограничаване на инцидента – Координацията и разработването на планове за намаляване на щетите и за намаляване на риска от следващи трусове трябва да бъдат извършени на ниво Национален кризисен щаб. Намаляването на щетите и на риска от следващи трусове са основни предпоставки за възстановяването след кризата.

5. Защита на населението – Специални инженерни екипи трябва да инспектират критичната инфраструктура, мостовете, магистралите, хранилищата за отпадъци и пр. Отделно трябва да се сформират отряди, които да инспектират дали стотиците пострадали домове са безопасни за обитаване. Защита на собствеността и имуществото на евакуираното население от мародерство.

6. Грижа за пострадалите – Огромният брой на ранените и останали без подслон изисква издаването на специални заповеди за доставките на помощи и осигуряването на лечение и медицински услуги. Нужно е да се обмислят стратегии за временно настаняване.

7. Разследване/Залавяне на отговорните – Разследване на качеството на изпълнение на строително-монтажните работи в конструктивно отношение.

8. Възстановяване/Компенсация – Различни отровни вещества вероятно ще контаминират много области и деконтаминацията и възстановяването ще бъдат голямо предизвикателство.

Сценарий 11г. Голямо наводнение

Жертви	15 загинали; 10 000 засегнати
Щети върху инфраструктурата	Разрушени сгради, мостове, пътища, ел. стълбове
Евакуация/изселване на населението	Да
Контаминация	Няколко дни/седмици
Последствия за икономиката	Милиони левове
Опасност от повторяемост	Да
Срок на възстановяване	Месеци

Описание на сценария

Вследствие на продължителни дъждове и лошо поддържано корито на река и на цялата отводнителна инфраструктура настъпва опустошително наводнение в района на град в България с население от 20 000 жители. Има загинали. Близкият язовир е вече пълен и всеки момент може да прелее. В случая основен враг са природата и немарливостта при поддържане на отводнителната и канализационната инфраструктура. Щетите са за милиони.

Области

1. Превенция/Възпиране/Защита – Преди събитието дългосрочно – Превантивната защита включва: изграждане и поддържане на диги и ХТС; създаване и поддържане на системи за наблюдения, прогнози и предупреждения; регулиране нивото на подземните води при опасното им повишаване или понижаване; дейности за защита на водосборните басейни от водна ерозия; поддържане проводимостта на речните легла. Непосредствено преди и по време на валежите. Превантивната защита включва: точна метеорологична и хидрологична информация за местата, където се очакват интензивни дъждове; своевременно оповестяване и вземане на мерки за защита на населението и имуществото; осигуряване на екипи за наблюдение, уточняване връзката с тях и предварително уговорените сигнали за опасност; поддържане постоянна връзка с ОКИЦ; разузнаване състоянието на пътищата и подстъпите към наводнения район и евентуалните населени места без достъп вследствие на наводнени пътища.

След и по време на наводнението ще е необходимо да се предприемат действия за охрана на обектите от критичната инфраструктура и за поддържане на обществения ред.

2. Непосредствена оценка на ситуацията /Диагностика – Въпреки че почти веднага ще се установи сериозността на бедствието, точната диагностика на състоянието може да се забави. Точният размер на пораженията ще се изяснява поне няколко дни след настъпване на бедствието. Необходими са и въздушни наблюдения на местата, където няма достъп.

3. Мениджмънт по време на криза/Отговор – Трябва да се обърне внимание на възможността от изтичане на опасни за здравето вещества, както и на провеждането на съвременни карантинни мерки. Организиране и осигуряване на спешна медицинска помощ; евакуиране и настаняване на пострадалите на нови места, осигуряване на живота им; формиране на екипи за издирване и спасяване; контрол на трафика и достъпа от и към засегнатите области; осигуряване на временни енергийни мощности; използване на масмедииите.

4. Намаляване на риска/Ограничаване на инцидента – Нужна е координация при разработването на планове за намаляване на последиците от бъдещи бедствия. Това включва изучаване на валежите, наводненията и ерозията на почвите и земните масиви, както и евентуално междубластно и международно сътрудничество за намаляване на бъдещите щети.

Извеждане на бременните жени, майките с малки деца, болните на легло, хора в неравностойно положение (инвалиди), хронично болни, чието лечение изисква периодично

лечение в болнични заведения (например хемодиализа) по предварителни списъци, предоставени от местните власти.

Изнасяне на ПОВ, радиоактивни източници и други, които биха предизвикали поражение върху хората и замърсяване на околната среда. За целта е необходимо да се определят с помощта на съответните ръководители на фирми техният вид, количество, опаковка, местонахождение и състояние към момента на възникване на наводнението.

Изграждане на съоръжения за защита от вредното въздействие на водите предпазни диги по реките, съоръжения за рецензия (язовири), скатови канали за отвеждане на повърхностните води извън очертанятия на насилени места и поддържане проводимостта на речните легла.

5. Защита на населението – Евакуиране и третиране на пострадалите с нужните медикаменти. Антимикробна профилактика на изложените на възможна зараза лица. Провеждане на мобилизация на Националния стратегически резерв, за да се доставят необходимите медикаменти и антибиотици. Своевременно информиране на обществеността за всички симптоми и признаци на възможните заболявания. Специални инженерни екипи трябва да инспектират критичната инфраструктура, мостовете, магистралите, хранилицата за отпадъци и пр. Отделно трябва да се сформират отряди, които да инспектират дали стотиците пострадали домове са безопасни за обитаване. Защита на собствеността и имуществото на евакуираното население от мародерство.

6. Грижа за пострадалите – Огромният брой на пострадалите и останали без подслон изисква издаването на специални заповеди за доставките на помощи и осигуряването на лечение и медицински услуги. Нужно е да се обмислят стратегии за временно продължително настаняване.

7. Разследване/Залавяне на отговорните – Задълбочено разследване не е нужно (природно бедствие). Но все пак трябва да се установят отговорните за недоброто поддържане на коритата на реките, отводнителните системи и съоръжения и канализацията.

8. Възстановяване/Компенсация – Различни отровни вещества вероятно ще контаминират много области и деконтаминацията и възстановяването ще бъдат голямо предизвикателство.

Отводняването на обществени сгради, болници, училища и др. Събиране на лагерите за временно извеждане, ако са устройвани такива.

Сценарий 11г. Масиран пожар – в градски условия

Жертви	10 загинали; 1500 хоспитализирани
Щети върху инфраструктурата	Изгорели и разрушени сгради, много отломки, затворени и непроходими улици, прекъснати електропроводи, запушена канализация
Евакуация/изселване на населението	10 000 евакуирани; 5000 изгорели, повредени или разрушени домове.
Контаминация	Причинена от изгарянията и опасни материали, в някои области
Последствия за икономиката	Милиони левове
Опасност от повторемост	Да
Срок на възстановяване	Месеци

Описание на сценария

Пожарите могат да възникнат от техническа неизправност на уреди и съоръжения, неправилно боравене или небрежност при работа с огнеизточници и опасни материали, както по невнимание и злоумишлено. Съчетано с високи температури и силни ветрове или късно откриване, възникването на пожара води до бързо разрастване (разпространение) и трудности при локализацията и овладяването, които от своя страна предизвикват допълнителни поражения и водят до увеличаване на щетите. Комуникациите са затруднени. От дълго време съществуват конфликти между престъпни групировки, борещи се за влияние в дадени райони на голям град. При пореден сблъсък между тях през юли в един от гъсто населените райони възниква масиран пожар, който се разпространява изключително бързо, главно поради факта на умишленото предизвикване и топлото и ветровито време. Причините за възникване на пожара обясняват и късното сигнализиране на силите на противопожарната охрана.

Области

1. Превенция/Възпирание/Защита – Опити за предотвратяване на умишлените пожари. Необходима е точна информация за вероятни злоумишлени действия. Необходима е и точна хидро-метеорологична прогноза и информация. В такъв случай общинските, областните и националните власти имат време, за да предотвратят пожарите и да проведат извеждане на застрашеното население.

2. Непосредствена оценка на ситуацията /Диагностика – Нужна е оценка за инфраструктурата, неотложните нужди, здравните и медицински услуги, способностите и възможностите за спасяване. В случай на горски или полски пожар аерокосмическото (отдалеченото) наблюдение и съставянето на математически модели ще помогнат да се прогнозира и ограничат размерите на щетите.

3. Менеджмънт по време на криза/Отговор – Някои от необходимите действия в отговор на настъпилата криза включват: на първо място гасене на пожара; спасителни операции, идентифициране на жертвите, медицинско осигуряване, осигуряване на временни енергийни мощности, в т.ч. и допълнителни, осигуряване на транспортната инфраструктура, възстановяване на инфраструктурата, пренасочване на дейности и услуги и временно настаняване.

4. Намаляване на риска/Ограничаване на инцидента – Нужна е координация при потушаването и спасяването, както и при разработването на планове за намаляване на последиците от пожарите. Това включва изучаване на ветровете, бурите, ерозията на земните пластове (при полски и горски пожари), обезопасяване на сградите с изрядни пожарогасители и сигнализиращи системи (в случай на градски пожари).

5. Защита на населението – Трябва да се вземат мерки за евакуиране и настаняване на засегнатото население в други жилища. Нужно е да се осигури опазване на общественения ред и да се защити частната собственост. Трябва да се поддържа медицинско осигуряване на високо равнище.

6. Грижа за пострадалите – Грижите трябва да включват медицински грижи, подслоняване и временно настаняване, осигуряване на топлина, храна, вода, както и осигуряване на санитарни съоръжения. Различните увреждания, които ще бъдат лекувани, включват: травми, изгаряния, вдишване на дим, разстройства на респираторния тракт, припадъци, кома. Ще бъдат необходими краткосрочно и дългосрочно лечение и деконтаминация.

7. Разследване/Залавяне на отговорните – По принцип е нужно задълбочено разследване дали пожарът е възникнал случайно или умишлено. В конкретния случай ще е необходимо разследване на конфликта между враждуващите групировки и разкриване на виновните за пожара. Трябва да се установят и отговорните за недоброто поддържане на противопожарните системи и съоръжения.

8. Възстановяване/Компенсация – Различни отровни вещества вероятно ще контаминират района и деконтаминацията и възстановяването ще изискват определено време.

Сценарий 11е. Бегстващ самолет /кораб в националните морски пространства

Жертви	30 загинали; 200 хоспитализирани
Щети върху инфраструктурата	Няма
Евакуация/изселване на населението	Няма
Контаминация	При потънал кораб – Причинена от опасни токсични материали (превозвани от кораба) в някои морски области
Последствия за икономиката	Стотици хиляди левове
Опасност от повторяемост	Да
Срок на възстановяване	Месеци

Описание на сценария

Вследствие авария в двигателите и лоши метеорологични условия самолет (кораб) с 230 пътници и екипаж, летящ над (плаващ в) Черно море, се запалва и потъва в морето. Това става през зимата на около 120 км от бреговата ивица на България. РВД и SRSAT (в случай на самолет) засичат тази авария и съобщават за нея на Гражданска защита и Армията. Армията единствено разполага с тежки водолази, способни на спасителни операции на големи дълбочини. Сигнализирани са и силите на бреговата гранична полиция. Скоростта на вятъра е 60 км/ч, а вълнението в морето е с половин метър над обичайното. Това много затруднява започващите спасителни операции. След утихване на вятъра е възможно включването и на вертолети в спасителните операции.

Области

1. Превенция/Възпирание/Защита – Необходимо е точно спазване на изискванията за безопасна експлоатация на полета (плаването) и съобразяването им с лошите метеорологични условия.

2. Непосредствена оценка на ситуацията /Диагностика – Необходимо е възможно най-бързо да започне издирването и спасяването на пътниците и екипажа. Необходимо е мобилизация на силите на флота и бреговата охрана, както и силите на гражданската защита. Бързите действия са от изключително значение. Здравните и медицински служби и заведения на брега трябва да са в готовност веднага да приемат спасените хора. Отдалеченото наблюдение е необходимо и ще подпомогне адекватните спасителни работи. Необходимо е възможно най-точна хидрометеорологична прогноза (при благоприятна метеорообстановка в спасителните операции могат да се включат вертолети). При необходимост може да бъде потърсена и международна помощ.

3. Мениджмънт по време на криза/Отговор – Някои от необходимите действия в отговор на настъпилата криза включват: преди всичко издирвателно-спасителни операции, осигуряване на транспортирането на спасените, медицинско осигуряване, евентуално временно настаняване, идентифициране на жертвите и погребални услуги. След приключване на издирването и спасяването е необходимо изваждане на остатъците и отломките на самолета/кораба от дъното, за да може да се направи разследване на причините, довели до потъването на самолета/кораба, и да се избегне замърсяването.

4. Намаляване на риска/Ограничаване на инцидента – Нужна е много добра координация между Гражданска защита, Армията и силите на бреговата гранична полиция при разработването на планове за издирвателно-спасителни операции при подобни случаи. Това включва прогноза на риска за такива събития, изучаване на подобни аварии и

вързката им с режима на експлоатация и метеорологичните условия. Необходимо е установяване на международно сътрудничество за справяне със ситуацията.

5. Защита на населението – В случая не е необходима.

6. Грижа за пострагалите – Грижите трябва да включват преди всичко медицински грижи.

7. Разследване/Залавяне на отговорните – нужно е прецизно разследване на причините за аварията (потъването на самолета/кораба).

8. Възстановяване/Компенсация – Различни отровни вещества вероятно ще контаминират някои морски области и деконтаминацията и възстановяването ще отнемат време.

Сценарий 11ж. Природно бедствие – силен ураган

Жертви	30 загинали; 1000 хоспитализирани
Щети върху инфраструктурата	Разрушени сгради, много отломки
Евакуация/изселване на населението	20 000 евакуирани; 10 000 повредени или разрушени домове
Контаминация	Причинена от опасни материали, в някои области
Последствия за икономиката	Милиони левове
Опасност от повтораемост	Да, сезонна
Срок на възстановяване	Месеци

Описание на сценария

Ураган от категория 3 удря гъсто населена градска област. Поддържаната скорост на вятъра е 160 км/ч, а ударната вълна, формирана в морето с 2 метра над обичайното. С приближаването на бурята към сушата се появява нуждата от масово извеждане на населението. Част от изходящите пътища, които се намират на ниско надморско равнище, са наводнени 5 часа, преди окото на урагана да достигне до сушата.

Области

1. Превенция/Възпирание/Защита – с приближаването на урагана националните и областни власти получават все по-точни прогнози и оценки на възможните щети. Предвиждането на интензитета на бурята, преди тя да е достигнала до сушата, е затруднено, но въпреки това експертите предупреждават властите, че трябва да се подготвят за най-лошия възможен вариант. Националните и областни власти имат време, за да проведат извеждане на застрашеното население.

2. Непосредствена оценка на ситуацията /Диагностика – Нужна е оценка за инфраструктурата, неотложните нужди, издирването и спасяването, здравните и медицински услуги и навигацията. Отдалеченото наблюдение и съставянето на математически модели ще помогне да се предвидят размерите на щетите. Необходима е възможно най-точна хидрометеорологична и геофизична прогноза.

3. Менеджмънт по време на криза/Отговор – Някои от необходимите действия в отговор на настъпилата криза включват: издирвателно-спасителни операции, медицинско осигуряване, почистване и контрол върху отломките, осигуряване на временни енергийни мощности, осигуряване на транспортната инфраструктура, възстановяване на инфраструктурата, временно настаняване, идентифициране на жертвите и погребални услуги.

4. Намаляване на риска/Ограничаване на инцидента – Нужна е координация при разработването на планове за намаляване на последиците от бъдещи бедствия. Това включва изучаване на ураганите, устойчивостта на сградния фонд и критична инфраструктура, прогноза на риска от ураганите, наводненията и ерозията на бреговете, както и международно сътрудничество за намаляване на бъдещите щети.

5. Защита на населението – Издирвателна и спасителна дейност, долекарска и лекарска помощ, осигуряване на подслон на населението, останало без жилища, възстановяване на инфраструктурата по приоритети. Нужно е да се осигури опазване на общественения ред и да се защити частната собственост. Трябва да се проведе проучване на здравната безопасност и да се приложат мерки за защита на населението.

6. Грижа за пострадалите – Грижите трябва да включват медицински грижи, подслоняване и временно настаняване, осигуряване на храна, вода, замразяване на хранителни стоки, както и осигуряване на санитарни съоръжения.

7. Разследване/Залавяне на отговорните – Не е нужно (природно бедствие).

8. Възстановяване/Компенсация – Различни отровни вещества вероятно ще контаминират много области и деконтаминацията и възстановяването ще бъдат голямо предизвикателство.

Сценарий 11з. Природно бедствие – снежна буря и обледенявания

Жертви	10 загинали; 500 хоспитализирани
Щети върху инфраструктурата	Разрушени сгради, прекъснати далекопроводи, нарушени транспортни артерии и комуникации
Евакуация/изселване на населението	10 000 евакуирани; 5000 повредени или разрушени домове
Контаминация	Причинена от опасни материали, в някои области
Последствия за икономиката	Милиони левове
Опасност от повторемост	Да, сезонна
Срок на възстановяване	Месеци

Описание на сценария

В резултат на интензивни снеговалежи и силни ветрове на територията на Централна Северна и Североизточна България са частично или трудно проходими пътищата от Републиканската пътна мрежа 1 и 2 клас и напълно непроходими пътищата от третокласната и четвъртокласната пътна мрежа. Поради неизправности в електроразпределителната мрежа електрозахранването, телекомуникациите и подаването на вода са затруднени или невъзможни. Има закъсали и затрупани със сняг много автомобили и автобуси. Прекъснати са електропроводи. Нарушено е електро- и водоподаването, телефонните връзки на много населени места. Оказването на първа помощ е почти невъзможно, както и снабдяването със стоки от първа необходимост за по-голяма част от засегнатото население. Поради силни навявания е спряно движението на влаковете по основна жп линия, а на жп гара е дерайлирала товарна жп композиция. Изтича солна киселина.

Области

1. Превенция/Възпиране/Защита – Необходима е точна хидрометеорологична прогноза и текуща информация. С приближаването на бурята националните и областни власти получават все по-точни прогнози и оценки на възможните щети. Предвиждането на интензитета на бурята, преди тя да е достигнала до апогея си, е затруднено, но въпреки това експертите предупреждават властите, че трябва да се подготвят. Националните и областни власти имат време за да проведат извеждане на застрашеното от бедствието население.

2. Непосредствена оценка на ситуацията /Диагностика – Нужна е оценка за критичната инфраструктура, неотложните нужди, издирването и спасяването, здравните и медицински услуги и навигацията. Отдалеченото наблюдение и съставянето на математически модели ще помогнат да се предвидят размерите на щетите. Необходима е точна текуща хидрометеорологична информация.

3. Мениджмънт по време на криза/Отговор – Някои от необходимите действия в отговор на настъпилата криза включват: издирвателно-спасителни операции, медицинско осигуряване, осигуряване на временни енергийни мощности, в т.ч. и допълнителни, осигуряване на транспортната инфраструктура, възстановяване на инфраструктурата и временно настаняване.

4. Намаляване на риска/Ограничаване на инцидента – Нужна е координация при разработването на планове за намаляване на последиците от бъдещи бедствия. Това включва изучаване на ветровете и бурите.

5. Защита на населението – Трябва да се вземат мерки за контролиране и отстраняване на залежаванията, които могат да се развият в създадената след бурята обстановка. Особено внимание трябва да се обърне на залежените електропроводи. Нужно е да се осигури опазване на общественения ред и да се защити частната собственост. Трябва да

се проведе проучване на здравната безопасност и да се приложат мерки за защита на населението.

6. Грижа за пострадалите – Грижите трябва да включват медицински грижи, подслоняване и временно настаняване, осигуряване на електроенергия, топлина, храна, вода, както и осигуряване на санитарни съоръжения.

7. Разследване/Залавяне на отговорните – Задълбочено разследване не е нужно (природно бедствие). Но все пак трябва да се установят отговорните за своевременното почистване от сняг на пътищата.

8. Възстановяване/Компенсация – Различни отровни вещества вероятно ще контаминират някои области и деконтаминацията и възстановяването ще изискват време.

Сценарий 11и. Разпространение на биологична зараза – пандемична инфлуенца

Жертви	При смъртност около 5% от клиничните случаи: 15 000 жертви, 300 000 хоспитализирани
Щети върху инфраструктурата	Никакви
Евакуация/изселване на населението	Изоляция на засегнатите лица
Контаминация	Никаква
Последствия за икономиката	70 до 160 милиарда лева
Опасност от повторяемост	Да, ще се разпространи навсякъде по света почти едновременно (за няколко седмици)
Срок на възстановяване	Няколко месеца

Описание на сценария

Пандемия на инфлуенца се появява веднъж на около 10 до 60 години. През ХХ век има 3 такива случая – 1918, 1957–1958 и 1967–1968. Пандемия на инфлуенца се появява, когато в циркулиращия в дадена област щам се появи значителна генетична промяна. Поради тази промяна голяма част от населението няма развит имунитет към новополучения щам и е застрашено от заразяване.

В този сценарий се разглежда какво би могло да се случи при следващата поява на пандемична инфлуенца (което е въпрос на време, въпреки че не може да се определи точно кога), в случай че не бъдат взети предохранителни мерки. Най-малко 25 случая са отчетени в малко село в Южен Китай. Само след няколко седмици вирусът се появява във всички големи градове на територията на страната. В следващите 2 месеца огнища на заразата се появяват и в Хонконг, Сингапур, Южна Корея и Япония и цяла Азия. Въпреки че случай на заразяване има сред всички възрастови групи, най-уязвими са малките деца, като при тях смъртността е над 5%. Свойствено за инфлуенцата е изключително бързото разпространение и затова появяването на нови огнища на заразата е непрекъснато. Заразата се прехвърля и в Европа, в т.ч в България, и макар да са взети никакви превантивни мерки, разпространението е изключително бързо и повсеместно.

Области

1. Превенция/Възпирание/Защита – Превенцията до настоящия момент е невъзможна. Защитата включва: готовност за действия в случай на пандемия; осигуряване на по-голямо количество ваксини и провеждане на повече изследвания с цел разработване и получаване на нови ваксини; складиране на медикаменти за лечение на инфлуенца; наблюдение с цел откриване на болестта сред пациентите.

2. Непосредствена оценка на ситуацията /Диагностика – системите за наблюдение на заразата ще бъдат задействани. Въпреки това ще е необходимо да се направят проучвания за размерите на кризата.

3. Мениджмънт по време на криза/Отговор – Предварително подготвените планове за действие трябва да включват ясни инструкции за приоритетите при разпределянето на оскъдните ресурси – ваксини, медикаменти и болнични легла. Националните и областни власти трябва да имат изготвени такива планове.

4. Намалване на риска/Ограничаване на инцидента – Успехът зависи от наличността на ресурси, които като правило са оскъдни и как те се разпределят. Навременното информиране на населението също е от изключителна важност.

5. Защита на населението – Поради късното проявяване на симптомите и бързото разпространение на болестта евакуация и карантина не се препоръчват. Защитата на населението ще зависи от ваксините и медикаментите за лечение и това доколко те могат да спрат разпространението на болестта.

6. Грижа за пострадалите – Зависи от употребата на нужните медикаменти. Хоспитализация и механични вентилатори ще бъдат необходими за много от пациентите и най-вероятно няма да стигнат за всички. Понякога домашното лечение с широко разпространени медикаменти може да бъде удачно в някои случаи. Очаква се голям брой на смъртните случаи, което ще изисква погребални услуги.

7. Разследване/Залавяне на отговорните – Зависи от наблюдението върху заразата, което зависи от наличните специализирани системи.

8. Възстановяване/Компенсация – Не е нужно.

Сценарий 11й. Биологична атака – контаминация на храни

Жертви	300 загинали; 400 хоспитализирани
Щети върху инфраструктурата	Никакви
Евакуация/изселване на населението	Възможно е
Контаминация	На местата, на които е разпръсната контаминацията
Последствия за икономиката	Милиони левове
Опасност от повтораемост	Да
Срок на възстановяване	Седмици/месеци

Описание на сценария

Членове на вражеска организация нелегално придобиват вътрешна информация за производството на храни в няколко фабрики. Използвайки тази информация и чрез внимателно планиране, те успяват да проведат атака, без да бъдат заловени.

Групираната доставя бактерии на антракс в течно състояние на предварително избрани работници във фабриките. Във фабрика за обработка на телешко месо две партиди с телешко месо са контаминирани с антракс, като партидите са предназначени за три града – един в западната част на страната, един в югозападната и един в северозападната. Във фабрика за портокалов сок в югоизточната част на страната 3 партиди портокалов сок са контаминирани с антракс. Партидите отново са предназначени за тези три града.

Области

1. Превенция/Възпиране/Защита – Избягването на атаката зависи от предотвратяването на проникването в системите за производство на двете фабрики. Възпирането и защитата изискват бързо диагностициране и защитни мерки, които да подсиgurят безопасността на храната.

2. Непосредствена оценка на ситуацията /Диагностика – Определянето на причините за заболяването и проследяването на източника на контаминация са от първостепенна важност.

3. Мениджмънт по време на криза/Отговор – Появата на огнища на заразата в три отдалечени града е сериозна проверка на координацията на ресурсното обезпечаване.

4. Намаляване на риска/Ограничаване на инцидента – След появяването на огнищата на заразата трябва да се вземат решения за производството на месни изделия и на плодови сок.

5. Защита на населението – Защитата на населението ще изисква установяване на механизми за проверка на храните и за предупреждение, както и осигуряване на информация и обучаващи материали за широката публика и координиране на хуманитарните и ветеринарните услуги.

6. Грижа за пострадалите – Грижата за пострадалите трябва да включва диагностициране и лечение на засегнатите и разпространението на профилактични средства за потенциално застрашените.

7. Разследване/Залавяне на отговорните – Епидемиологичните институции трябва да проследят източника на контаминацията. Изисква се криминално разследване и залавяне на заподозрените.

8. Възстановяване/Компенсация – Контаминираната храна трябва да бъде унищожена. Вероятно ще се наложи деконтаминация и на фабриките, в които е разпръснат антраксът.

Сценарий 11к. Биологична атака с разпръскване на антракс

Жертви	13 000 загинали и ранени
Щети върху инфраструктурата	Възможно е
Евакуация/изселване на населението	Възможно
Контаминация	Широко разпространение
Последствия за икономиката	Милиарди левове
Опасност от повторяемост	Да
Срок на възстановяване	Месеци

Описание на сценария

Спори на антракс са пренесени чрез разпръскване. Вдишването им води до моментално заразяване, причинено от попадането на бактерията *Bacillus Anthracis* в белите дробове. Заболяването се развива скоротечно. Този сценарий описва една атака с разпръскване на антракс, в един град, проведена, използвайки камион, в който е укрито самоделно разпръскващо устройство. Атаката е проведена в гъсто населен градски район, в момент когато в него е съсредоточена голяма част от приходящата работна сила. Въпреки това сценарият не изключва вероятността от няколко атаки, извършени в различни градове, или няколкократно повтарящи се атаки. За целите на националното и областно планиране ще се предполага, че терористичните сили ще нападнат последователно 5 отделни части на града по същия начин. В началото ще бъдат нападнати 3 града, а след 2 седмици – още два града.

Области

1. Превенция/Възпиране/Защита – В тази област се изисква наличност на информация за тези, които са способни да отгледат спорите и да извършат атаката, както и разузнаване и следене на оборудването и на лабораториите. Необходимо е да се поддържа способност за защита на здравето на населението.

2. Непосредствена оценка на ситуацията /Диагностика – Ще бъде необходимо да се наблюдават последствията от атаката, да се определят нужните ресурси и тяхното количество, да се класифицира инцидентът и да се открият други инциденти (ако има такива). Необходимо е да се направят проби от околната среда край мястото на атаката, за да се определи нивото на риска, да се идентифицира щамът и да се определи какви медикаменти могат да се използват в лечението.

3. Менеджмънт по време на криза/Отговор – Известяване на населението, поставено под непосредствен риск, мобилизация на националните резерви, определяне на места, в които да бъдат третираны пострадали, контрол върху трафика и достъпа от и към засегнатите зони, специални мерки за защита на населението, молби за ресурси и съдействие, всякакви действия, свързани с информиране на населението на страната.

4. Намаляване на риска/Ограничаване на инцидента – Намаляването на риска ще зависи от наличните запаси и способностите за: деконтаминация и вземане на проби от околната среда; лечение на засегнатите; лечение на засегнатите от инцидента; възстановяване и мониторинг на засегнатите области; известяване на туроператорите, аерогарите, автогарите и жп гарите; известяване на населението за наличните запаси и реда на обслужване; координация на работата със здравните организации.

5. Защита на населението – За да се защити населението, е нужно да се предостави информация за симптомите на заболяването и за начините на заразяване, да се обявят местата, на които засегнатите мога да бъдат третираны, и да се контролират трафикът и достъпът от и към мястото на инцидента. Необходимо е да се мобилизират националните резерви.

6. Грижа за пострадалите – На пострадалите трябва да се осигури медицинско обслужване. Трябва да се определят центрове, в които пострадалите да бъдат третирани, и да се разпространят нужните медикаменти и ваксини.

7. Разследване/Залавяне на отговорните – Силите на реда ще разследват инцидента, работещи в сътрудничество със здравните организации, които трябва да установят групите от населението, които са изложени на риск. Това ще включва епидемиологично проследяване на жертвите, паралелно криминално разследване и лабораторни изследвания.

8. Възстановяване/Компенсация – Министерството за защита на околната среда и други държавни институции ще координират действията в областта. Ще бъдат нужни деконтаминация и почистване на засегнатите области (антракът може да просъществува за много дълго време в околната среда), които ще изискват милиарди левове. Възстановяването ще изисква периодични изследвания на околната среда, запечатване на зоните с високи нива на контаминация и осигуряване на информация за населението.

Сценарий 11л. Биологична атака – заразяване на домашни животни

Жертви	Да – при зооноза
Щети върху инфраструктурата	Големи загуби на добитък
Евакуация/изселване на населението	Зависи от причинителите
Контаминация	Да
Последствия за икономиката	Стотици милиони левове
Опасност от повторяемост	Да
Срок на възстановяване	Месеци

Въпреки че сценарият описва умишлена атака, вносът на заразени животни може да доведе до същите последици.

Описание на сценария

Разглежданата в този сценарий болест по добитъка е инфекциозна вирусна инфекция, която причинява мехури, треска и слабост в рогатия добитък (напр. крави и свине). Бременните животни обикновено абортират, а млекодайнните животни спират да дават мляко. Болестта се разпространява бързо сред животните и може да бъде смъртоносна за младите животни. Болестта не се счита за опасна за хората.

В този сценарий членове на вражеска групировка проучват операциите на животновъдната индустрия. След това групировката набязва определени места за координирана биотерористична атака над животновъдната индустрия. Приблизително след два месеца членове на групировката влизат на територията на страната и заразяват животни, намиращи се на набеязаните места.

Тъй като придвижването на добитък в страната е нормално и често срещано, болестта се разпространява в няколко съседни области, преди да бъде открита.

Области

1. Превенция/Възпиране/Защита – Предотвратяването на атаката зависи от ефективността на системата за защита на земеделското и животновъдното стопанство.

2. Непосредствена оценка на ситуацията /Диагностика – Нужно е разследване, използващо епидемиологично проследяване за откриване на първоизточника. Всякакви други методи могат да бъдат използвани за откриване на източника на заразата и самоличностите на извършителите.

3. Менеджмънт по време на криза/Отговор – С увеличаване на границите на заобляването способността за ефективно междуобластно управление и контрол на действията, както и отделянето на необходимите ресурси ще се затруднява. Местните власти ще имат нужда от ограничаване на вноса и износа, увеличаване на бюджета и допълнителен персонал, както и помощ от Агенцията за гражданска защита. Възможна е мобилизация на гражданските ресурси, според Закона за управление при кризи.

4. Намаляване на риска/Ограничаване на инцидента – Възможно е да се наложи заповед за транспорта на животни в страната. Важно е да се определят размерът на обезщетенията и моментът на започване на преустройството.

5. Защита на населението – Трябва да бъде предоставена информация, за да се избегне масовата паника сред населението, както и разпространението на невярна информация.

6. Грижа за пострадалите – Трябва да се извършат евтаназия и унищожаване на останките на заразените и изложените на заразата животни.

7. Разследване/Залавяне на отговорните – Разследването и залавянето на заподозрените ще изискват провеждане на криминално разследване, включващо както лица от силите на реда, така и водещи агрикултурни експерти.

8. Възстановяване/Компенсация – Стопанствата, хранилките, транспортното оборудване и различни други обекти и местности ще имат нужда от деконтаминация и почистване. Почистването и дезинфекцията са необходими за предотвратяване на разпространението на патогенни организми. Почистването и дезинфекцията на стопанствата трябва да става под надзора на регулаторни органи.

Сценарий 11м. Кибератака

Жертви	Няма директни
Щети върху инфраструктурата	Киберинфраструктурата
Евакуация/изселване на населението	Не
Контаминация	Не
Последствия за икономиката	Милиони левове
Опасност от повторяемост	Да
Срок на възстановяване	Седмици, дори месеци

Описание на сценария

В този сценарий, в продължение на няколко седмици, вражеска групировка провежда кибератаки, които засягат няколко части на финансовата инфраструктура на страната. По-точно: защитата на системата за работа с кредитни карти е разбита и номерата на много кредитни карти са откраднати и разпространени в Интернет. В резултат 2,5 милиона кредитни карти са блокирани; банкоматите на територията на страната блокират почти едновременно; големите компании докладват, че служителите им не са получили заплатите си; няколко пенсионни фонда и няколко холдинга откриват сериозни нарушения в информационната си инфраструктура, които няма да им позволят да оперират повече от седмица, преди да бъдат отстранени. Проведени самостоятелно, тези атаки не са опасни, но заедно те разклащат вярата в стабилността на системата. Гражданите вече не се доверяват на финансовата система на страната, а курсът на националната валута започва драстично да пада.

Области

1. Превенция/Възпиране/Защита – Силите на финансовите компании в частния и публичния сектор ще бъдат подложени на проверка при опитите за предотвратяване, възпиране и защита срещу атаките.

2. Непосредствена оценка на ситуацията/Диагностика – Атаките ще бъдат трудни за разпознаване. Първоначално проблемите в работата ще бъдат сметени за обичайни неизправности. Специален анализ трябва да бъде проведен, за да може да бъде направена връзка между всички неизправности във финансовия сектор.

3. Мениджмънт по време на криза/Отговор – Отговорът трябва да се разпредели между (1) техническото възстановяване на системите до състоянието им преди атаките и възстановяване на търговските и финансови процеси и (2) контрол върху представянето на ситуацията сред широката публика, с цел възвръщане на доверието в системата.

4. Намаляване на риска/Ограничаване на инцидента – Равнището на информационната и комуникационната сигурност трябва непрекъснато да се повишава.

5. Защита на населението – Няма.

6. Грижа за пострадалите – Гражданите и инвеститорите ще потърсят правителствена помощ, за да се подсиgurят, че ще бъдат обезвъзмездени.

7. Разследване/Залавяне на отговорните – Използвайки разузнаването и силите на реда, разследващите трябва да определят предполагаемия технически източник на атаките и да идентифицират извършителите.

8. Възстановяване/Компенсация – Седмици ще са необходими системите да бъдат възстановени технически и функционално, а месеци, за да се възстанови доверието на гражданите в електронната финансова система и обслужване.